

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIV TA‘LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT
O‘ZBEK TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI**

**O‘ZBEK TILI TARAQQIYOTI VA
XALQARO HAMKORLIK
MASALALARI**

**XALQARO ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYA MATERIALLARI**

2025-yil 18-oktabr

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA‘LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT O‘ZBEK
TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI**

**O‘ZBEK TILI TARAQQIYOTI VA XALQARO HAMKORLIK
MASALALARI**

Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya materiallari

2025-yil 18-oktabr

Toshkent – 2025

BADIIY ASARLARDA TASVIRIY IFODALAR FIGURATIVE EXPRESSIONS IN LITERARY WORKS

DOI: 10.52773/tsuull.conf.2025.18.10/FSTP5840

Utegenova O'g'iloy Pardavayevna
Toshkent Davlat o'zbek tili va adabiyoti
universiteti 1-kurs tayanch doktorant
utegenovaugiloy@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada tasviriy ifodalarning ifoda maqsadi, badiiy matnda o'rni va vazifasi, matn qurshovida o'rganiluvchi nutq birligi sifatida tahlil qilinadi. Tasviriy ifodada lingvomadaniy jihatning aks etishi, har bir individual yozuvchining uslubi, badiiy so'z qo'llash mahorati misollar asosida ochib beriladi.

Kalit so'zlar: nutq subyekti, nutq obyekt, nutq momenti, lingvomadaniy jihat, metofara, nutq tejankorligi (lokonzm), adresat, adresant, badiiy so'z, kognitiv bilim, matn qurshovi.

Annotation. This article discusses that paraphrase is the most important means of creating imagery and emotional expression. The field of paraphrase, which has a culture, figurative meaning. Paraphrase is closely related to the spiritual culture, customs, place attitude to reality of people who speak the language.

Keywords: Subject of parole, object of parole, moments' parole, lingvoculturology, metaphor, figurative words, cognitive knowledge, paraphrase related to text.

Badiiy asarlarda ko'chim, o'xshatishga asoslangan birliklar badiiy matnning qiymatini oshiruvchi asosiy mezon hisoblanadi. Tasviriy ifodalar ham metafora asosida yuzaga keluvchi birlik bo'lib, unda o'xshatilyotgan shaxs, narsa, joy nomlarining muhim tomoni aks etadi. Badiiy matn mutolaasi Gumboldt tomonidan ta'kidlangan yozuvchi-o'quvchi antinomiyasining o'ziga xos ko'rinishini namoyon qiladi. Bunday matn o'quvchisi diskursiv faoliyatda kognitiv amallar bajaruvchisiga aylanadi: u axborot qabul qiluvchi, matni o'z lisoniy tafakkuri kodlariga moslashtiruvchi, uning mazmunini qayta tiklovchi, o'z estetik qarashlari asosida baholovchi shaxs sifatida namoyon bo'ladi. Bunda uning yoshi, jinsi, bilimi, kayfiyati, qiziqish doirasi katta ahamiyat kasb etadi[Xudoyberganova, 2013:78.]. Badiiy matnda tasvir vositalarni tushunish, ishora qiluvchi so'zlar va yashirin ma'noli birliklarni anglash o'quvchidan yuksak tafakkur, mulohaza, shu millatga xos madaniyat bilan tanish -ya'ni idrok talab etiladi. Tasviriy ifodalar tasavvur, xotira, idrok mahsuli sifatida qayta ishlanadi va hosila yuzaga keladi. Nafaqat har bir millat, bir millatning o'zida bir nom turlicha ikkilamchi nomni yuzaga keltirishi mumkin. Ayniqsa, badiiy uslubda yozuvchining so'z qo'llash

mahoratida bu aniq ko'rinadi. Ijodkor so'zlarni badiiylashtirar ekan, unga jilo berishda o'xshatishning turli usullaridan-istiora, metafora, tashbehlardan unumli foydalanadi. Har bir berilayotgan ikkilamchi nomda ilmiy bilim mujassam bo'ladi. Masalan, *bilim bulog'i-kitobligni* bilish uchun kitob orqali bilim olish mumkinligi haqida nazariy bilim bo'lishi zarur. Aksariyat hollarda tasviriy ifodalarda yashiringan shaxs, narsa yoki joyning ma'lumoti mujassam bo'ladi. Masalan, *gullar shahri*-Namangan(gul ko'p ekilishi haqida ma'lumot), *qo'shiq qo'riqchisi*-Shohjahon Jo'rayev (otasining qo'shiqlarining soqchisi), *oshxona qiroli*-pichoq(oshxonada eng kerakli buyum ekanligi haqida ma'lumot) va shu kabilar.

O'zbek millatida efemizmlar disefemizmlarga nisbatan ko'proq qo'llaniladi. Masalan, fohisha faxsh ishlar bilan shug'ullanuvchi ayolga nisbatan qo'llaniladi. So'zlashuv, badiiy, publitsistik uslublarda ko'pincha fohisha so'zi o'rniga *tungi kapalak* tasviriy ifodasidan foydalaniladi. Bu tinglovchida estetik zavq uyg'otishi tabiiy hamda millatga xos xunuk so'z o'rniga badiiy so'zni qo'llashi nutqiy me'yor sanaladi. Tilshunos I.Umirov maqolasida tasviriy ifodalarning vazifalari, o'rni, badiiy matnda berilishiga doir misollar keltirgan[Umirov,1996:45]. Asar qahramonlarining to'laqonli bo'lishini taminlaydi deb quydagi gapni keltiradi. Abdulla issiq qozon ichida qaynaydi. (O'.Umarbekov). Yozuvchi hayotning *achchiq-chuchugini totiganligini* ta'kidlagan. Bizningcha, tasviriy ifodada faqat ko'chma ma'noli so'zdan emas, bilvosita ifoda usullaridan ham foydalaniladi. Yuqoridagi gap shunga misol bo'la oladi. Nasriy asarlarda parafrazalar jumlaning qisqaligini ta'minlash maqsadida ishlatilganda lokonizm (qisqalik), ixchamlik hodisasi yuzaga keladi. "To'g'ri rais telefon qilgandan keyin *Toshkent radiosining olg'irlari* bu xabarni kechki so'nggi axborotga berishgan edi". (A.Qahhor). Gapdagi olg'irlari ixchamlikni yuzaga keltirgan aks holda radioeshittirishni olib boruvchi kishilar so'z birikmasi qo'llangan bo'lar edi.

Antik davrdan boshlab tasviriy ifodalar Aristotel, Kvintilian tomonidan qayd etilganligi, bundan tashqari, tasviriy ifodalar mahalliy va sharqiy slavyan tilshunosligining ham diqqat markazida bo'lganligi, ilm-fan to'la rivojlanmagan davrlardan boshlab ushbu birlik talqin qilinganligi manbalarda qayd etiladi.[10, B.143]. XX asrning 50-yillarida tasviriy ifodalar dunyo tilshunosligida, jumladan, rus tilshunosligida I.Z.Ilina, V.P.Utkinalar uni lingvistik jarayon sifatida boshqa hodisa yoki vositalar bilan bog'liq holda tasvirlagan. Yuqoridagi tilshunoslar ko'chim turlari bilan birgalikda tahlil qilgan. A.V.Arnold tasviriy ifodani predmet nomining o'rnida uning asosiy xususiyatlarini ifodolovchi birikma yoki so'zning ta'rifini ifodalash uchun keltirilgan bo'yoqdor so'zlarni misol sifatida keltiradi. Tilshunos H.Shamsiddinov tasviriy ifodalarni perifriza termini bilan ifodalashni ma'qul ko'radi. Ularni funksional-semantik sinonimlar qatoriga kiritadi. "Birinchi bor tilga olinayotgan tasviriy ifodalar hali til mulkiga aylanmagan bo'lsa, ma'lum payt qo'shtirnoqqa olinishi zarur, lekin *oq oltin, zangori olov, kumush tola, zangori ekran* singari perifrizarlar qo'shtirnoqqa olinmasligi zarur. Chunki ular lisoniy me'yorga aylanib qoldi[Shamsiddinov, 1993:34]. Bizningcha, yuqoridagi tasviriy ifodalar hamma uchun umumiy, lisoniy til birligi, nutqda tayyor holda

uchraydi shuning uchun til birligi sifatida qabul qilamiz. Muallif ushbu maqolada tasviriy ifodani subyektiv omil mahsuli ekanligi, uning yuzaga kelishida umumiylik va xususiyluk kabi falsafiy kategoriyalar amal qilishi, tasviriy ifodalarning hosil bo‘lishida ekstralingvistik va psixolingvistik omillar ta’siri, matnda taqdim etish kabi masalalarini tahlil qiladi, misollar bilan dalillaydi. Tasviriy ifodalar har bir sohada ikkilamchi nom sifatida ifodalanadi. Masalan, **iqtisodning qoni**-pul (iqtisod sohasida), **insonning tabiiy qalqoni**-teri (biologiya), **tarix otasi**-Geradot (tarix fani) va hokazo. Badiiy uslubda ko‘p qo‘llaniluvchi, mazmuni boyituvchi birlik hisoblanadi. Tasviriy ifodalar nafaqat takroni oldini olishi balki, nazm yoki nasrni badiiyligini oshiruvchi, yozuvchining yuksak mahoratini ko‘rsatuvchi birlikdir.

Dunyo tilshunosligida tasviriy ifodalar “paraphrase, periphrase” terminlari bilan o‘rganilgan. Jahon tilshunosligida tasviriy ifodalar matn qurshovida o‘rganilib tahlil qilingan shu sabab ba’zi olimlar jumladan, I.V.Grexneva, V.P.Grigorev, A.S.Elizarov, A.N. Kojin, V.P.Moskvin, E.P.Senichkina, I.N.Genilnikova, M.R.Sarayevalar tasviriy ifodalarni tilning uslubiy vositasi desa, S. Vidlak, L.K.Julinskaya, V.I.Zabotkina, A.M.Kasayev, N.G.Komlev, S.Ulman, Y.I. Sheygal semantik xususiyatiga ega interpretatsiya, T.S.Bushueva, T.I.Bitiva, I.V.Grexneva, N.A.Yemenskaya pragmatic aspekt deb ta’rif beradi[Eвкoдимoвa,2008:4]. Har bir olimning yondashuvi tasviriy ifodaning muhim belgisini ochib berishini anglatadi. Birgina so‘zdan iborat, so‘z birikmasi hatto gaplardan iborat tasviriy ifodalar uchraydi. O‘zbek xalqi nutqida ayolni **ojiza**, men so‘zi o‘rnida **kamina**, prezident so‘zi o‘nida **davlat rahbari**, chaqaloq **yangi mehmon**, sinf rahbar **ikkinchi ona**, maktab **bilim maskani**, ilm o‘chog‘i kabi ikkilamchi nomlariga ega. Hatto turmush o‘rtoq-**er yoki xotin**, **yostiqdosh** so‘zlari, bog‘cha opa-**tarbiyachi** tasviriy ifodalari ham uchraydi. Birgina so‘zning turlicha tasviriy ifodalari uchrashi mumkin. Faqat...Xudodan, ey **Yaratgan egam**, men-nodonga bir chimdim aql ber, deb so‘ragan bandasini ko‘rganim yo‘q!(O‘. Hoshimov “Daftar hoshiyasidagi bitiklar”). Insonni **tabiat gultoji**, bu dunyoda ham, u dunyoda ham hech kimga bo‘ysunmaydigan, oqni oqqa,qorani qoraga bexato ajratadigan **Oliy hakam** bor. Bu-**Tangrining** hukmi! Yozuvchi bir so‘zni turli tasviriy ifodalarda o‘quvchini mulohaza yuritishga, denotant so‘zni bilvosita ifoda uslublarida beradi. Har bir yozuvchining dunyoqarashi, olamni idrok etishi, xulosalashi turlicha. Bu ularning badiiy ijod maydonida qay tarzda ifodalashi, o‘quvchini qiziqтира olishi, mulohazaga undashiga olib keladi. Quyidagi chizmada Alloh so‘zining xalq orasida qo‘llaniluvchi sinonimlari, badiiy asarlarda ijodkorning shu denotantga bergan ikkilamchi nomlari keltirilgan.

Xalq denotant	qo‘llovchi	Badiiy denotant tasviriy ifodasi	asarda so‘zning	Muallif va olingan manba
Alloh Tangri Xudo		Oliy hakam		O‘.Hoshimov “Daftar hoshiyasidagi bitiklar”

<i>Parvardigor Yaratgan egam Tangri Taollo</i>	Janobi Haq	Abdulla Avloniy “ Turkiy guliston yoxud axloq”
	Haq Taollo	Kaykovus “Qobusnoma”
	Yagona najotkor	A.Oripov “Sohibqiron”
	Butun borliq sohibi	A. Navoiy “Muhokamat ul- lug‘atayn”
	Xudovandi taborak va taolo	A. Fitrat “Najot yo‘li”

Har bir yozuvchida tasviriy ifoda takrorlanmas, o‘ziga xos tarzda berilgan.

Umuman olganda, jahon tilshunosligida, jumladan, o‘zbek tilshunosligida tasviriy ifodalar asosli o‘rganilgan. Jahon tilshunosligida tasviriy ifodalarni matn referensiyasi qurshovida- diskursiv, pragmatik, lingvokulturologik, psixolingvistik aspektda o‘rganish ancha erta boshlangan va bugungi kungacha davom etmoqda.

Zamonaviy tilshunoslikda tasviriy ifodalar kognitiv tilshunoslik nuqtayi nazaridan tahlil qilinmoqda. Tasviriy ifodalar inson omili mahsuli sifatida qabul qilish, qayta ishlash va xulosalashdan iborat. Yuqoridagi jadval bunga yaqqol misol bo‘la oladi. Tilshunoslikda tasviriy ifodalar o‘xshatish- metofara, metonimiya, sinikdoxa kabi badiiy tasvir vositalari bir qatorda tursa-da, aynan takrorlanuvchi bir xil hodisa emas, balki subyektning tasavvuri, bilimi, xotirasidagi qayta ishlangan kognitiv hosilasi hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Xudoyberganova D. Matnning antroposentrik tadqiqi. Avtoreferat. Fan nashriyoti. Toshkent-2013.-b 78.
2. Umirov I Parafrazlarning badiiy asarlarda qo‘llanilishiga doir. O‘TA. 1996-yil. №5. -b 45-46.
3. Shamsiddinov H. Perifrazlar xususida ayrim mulohazalar. O‘TA. 1993-yil. -b 34.
4. Евкодимова Е. В Прагматический и лингвокультурологических перифраз и сходных стилистических приемов в газетно-журнальном дискурсе. Автореферат. Иркутск-2008. С-4.
5. A.Navoiy “Muhokamat ul-lug‘atayn”. Toshkent-2014. Tafakkur nashriyoti. -b 8.
6. O‘.Hoshimov “Daftar hoshiyasidagi bitiklar”. Toshkent-2021. Global books nashriyoti. -b 24.

MUNDARIJA

<i>Sirojiddinov Shuhrat</i>	O'zbek tili – xalqaro maydonda!	
I SHO‘BA. O‘ZBEK TILSHUNOSLIGI VA TILSHUNOSLIKNING NAZARIY MASALALARI		
<i>Ashirboyev Samixon</i>	O'zbek adabiy tilining tayanch dialektini belgilash yo'lida	6
<i>Hakimova Muhayyo, Rahmatova Feruza</i>	O'zbek tilida kognitiv metonimiya	11
<i>Juraqobilova Xamida</i>	She'riy asarlarda kognitiv metaforalar shakllanishida lingvomadaniy omillarning ta'siri	17
<i>Mustafayev Fizuli</i>	Kino dilində söz birləşməsi və qoşa sözlər haqqında	24
<i>Jabborov Baxrom, Sharipova Sarvinoz, Istamova Shohista.</i>	O'zbek iboralarining milliy mentalitetni ifodalashdagi o'rni	32
<i>Turdiboyev Tohir</i>	Yordamchi so'zlar masalasiga doir ayrim qarashlar	37
<i>Abjalova Manzura</i>	Hozirgi o'zbek tili leksik sathiga doir ba'zi masalalar	42
<i>Sheronov Boyirboy</i>	Sintaktik sathda mazmuniy-shakliy nomutanosiblik haqida	50
<i>Madjidova Dilorom</i>	Современные методы и проблемы прикладного языкознания	54
<i>Tolipova Dildora</i>	Лакуны в узбекских письменных литературных источниках и проблемы их перевода	59
<i>Elova Dilrabo</i>	O'zbek tilshunosligida uslubiy xoslanishni farqlash xususidagi qarashlar	67
<i>Abdullayev Jumanazar</i>	Yangi O'zbekistonning mumtoz tilshunoslik merosi, zamonaviy lingvistik qadriyati	73
<i>Israilova Saodat</i>	Turk va o'zbek tillarida rang bildiruvchi leksemalar semantikasi	84
<i>Kasimova Ziyoda</i>	Cho'lponning "Kecha va kunduz" romanidagi frazeologik birliklarning badiiy-uslubiy tahlili	88
<i>Baxodirova Shaxlo</i>	Lakuna va realiya munosabati	92

<i>Hakimov Dilshod</i>	“Biz” va “o‘z” olmoshlarining o‘zbek tilidagi funksional maqomi: struktur-semantik tahlil	98
<i>Kurbanbayev Otabek, Qodirberganova Dilnura</i>	O‘tkir Hoshimov asarlarida so‘z birikmasining turlari O‘tkir Hoshimov asarlarida so‘z birikmasining turlari	107
<i>Allaquliyeva Qunduz</i>	Ixtionimlarning lingvistik va ekstralingvistik omillar asosida yangi ma’no ifodalashi	113
<i>Isoqulova Qunduz</i>	So‘z-gaplarning noverbal vositalar bilan ifodalanishi	117
<i>Ismayilli Ayshen</i>	Sintaktik yolla yaranan mikrotoponimlar xulasə	122
<i>Davronova Zarnigor</i>	Sadriddin Ayniyning “Sudxo‘rning o‘limi” qissasidagi antroponimlarining kognitiv-semantik tahlili	132
<i>Muzaffarova Zarrina</i>	Metonimiyaning konseptual modellari	136
<i>Yusupova Aziza</i>	Metaforaning she’riy matnlarda aks etishi	140
<i>Mamarasulova Maftuna</i>	Fonosemantik g‘oyalarning rivojlanish bosqichlari	146
<i>Abdurasulova Dilnoza</i>	Ayollar nutqida konnotatsiya va murojaat birliklarining pragmatik xususiyatlari	151
<i>Soqiyeva Shirin</i>	Tilshunoslikda konseptni o‘rganishda til va madaniyatning o‘rni	157
<i>Abruyeva Zaxro</i>	O‘zbek tilidagi murojaat shakllarining konseptual tuzilishi	160
<i>Bovmanova Bashorat</i>	O‘zbek tilida halollik tushunchasining leksik-semantik ifodalanishi	164
<i>Jumaniyozova Charos</i>	Hajm-o‘lchov bildiruvchi sifatlarning nisbiylik xususiyati	168
<i>Xayrullayeva Ra’no</i>	Kichraytirish qo‘shimchalarining nutqdagi ahamiyati	172
<i>Tursunova Sojidxon</i>	“Fayzining amakisi” hikoyasidagi nutqiy akt vositasida ifodalangan ironiyalar tahlili	177

<i>Utegenova O'g'iloy</i>	Badiiy asarlarda tasviriy ifodalar	181
<i>Maxmudova Matluba</i>	Qaratqich kelishigi semantikasiga doir ayrim mulohazalar	185
<i>Xolmamatova Sarvinozxon</i>	Konnotatsiya va konnotativ birliklarning o'rganilganlik darajasi hamda turlari	191
<i>Turg'unboyeva Dilnoza</i>	Zamonaviy tilshunoslikda miqdor kategoriyasining o'rni	199
<i>O'ralova Nargiza</i>	Parsellyatsiya va metaforaning o'zaro aloqadorligi	204
<i>Jabborova Aziza</i>	O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning BMT Bosh Assambleyasining 72-sessiyasida so'zlagan nutqidagi evfemizmlarning morfologik tahlili	209
<i>Odilova Dilobar</i>	Jahon tilshunosligida o'xshatishlarning ilmiy tadqiqi	214
<i>Nazarov Qobilbek</i>	Turli tizimdagi tillarda soma komponentli maqollarning tasniflanishi	218
<i>Mullaboyeva Shirin</i>	Til, estetik tafakkur va didning paremiologik birliklarda ifodalanishi	226
<i>G'aybullayev Erkinjon</i>	O'zbek madaniyatini ifoda etishda lakunalarning roli: Cho'lpon asarlari misolida	230
<i>Oripova Mavluda</i>	Sinestezik metaforalarning lingvomadaniy xarakteri:sinestezik metafora va milliy o'ziga xoslik	240
<i>Otaxonova Sohiba</i>	Antroponimlarning internet va yangi media makonidagi o'rni	245
<i>Shodmonaliyeva Yulduz</i>	Modallik bilan tasdiq-inkor kategoriyasining o'zaro munosabati	250
<i>Sobirova Maftuna</i>	Konchilik terminotizimi va uning o'zbek leksik tizimidagi o'rni	256
<i>Umarova Shahzoda</i>	O'zbek tilshunosligining kombinator lingvistikaning shakllanishidagi o'rni	260
<i>Turg'unova Maftuna</i>	Til taraqqiyotida kognitiv tilshunoslikning o'rni	270
<i>Muratova Nafisa</i>	Tilak va tabrik nutqiy aktida ekstralingvistik	274

	vositalarning o'rni	
<i>Murotov Hamro</i>	Reklama matnlarining tasnifi	280
<i>Normuminov Laziz</i>	Qo'chqor Norqobil hikoyalarida xalqona so'zlashuv, ibora va maqollarning qo'llanishi	285
II SHO'BA. AMALIY TILSHUNOSLIK VA LINGVODIDAKTIKA MUAMMOLARI.		
<i>Xolmanova Zulxumor</i>	Tilning ma'lumotlarni saqlash va yetkazish funksiyasi	289
<i>Qurbonova Munavvara</i>	Ontolingvistika va pragmalolingvistika munosabatida deyktik birliklarning o'rni	297
<i>Ruzibayeva Nigoraxon</i>	Psychological needs in the language classroom	303
<i>Abdurahmonova Muqaddas</i>	Ментальные омонимы в когнитивной лингвистике	308
<i>Umurzoqova Marhabo</i>	Badiiy matnda ayol lisoniy shaxs tiplari xususida	317
<i>Abjalova Manzura</i>	O'zbek tili multikorpusi – zamonaviy ta'limiy tizim	321
<i>Ruzmetova Novval</i>	Роль узбекских народных традиций в социокультурном развитии студентов	326
<i>G'ulomova Nargiza</i>	Alisher Navoiy mualliflik korpusini yaratishda statistik ma'lumotlarning muhimligi	335
<i>Dedaxanova Muazzam</i>	Lingvistik ekspertizaning yuzaga kelishi va shakllanish tarixi	344
<i>Shamsiyeva Manzura</i>	Animatsion filmlarning aksiolingvistik jihatlari	347
<i>Xudaykulova Shaxnoza</i>	O'zbek tili diskursida global qadriyatlarining aksiolingvistik integratsiyasi	353
<i>Ibragimova Sayyora</i>	Псевдонимы узбекских и русских писательниц: генезис, семантика и когнитивные особенности	357
<i>Tilyabayev Kamil</i>	Благодарные: из эмоционального опыта	361

	изучения узбекского языка как второго	
<i>Alimardanov Elyor</i>	Xorazm dialektal zonasining qipchoq shevali areallari	369
<i>Bozorova Sabohat</i>	Gazeta tili va publitsistik janrlarning lingvostilistik xususiyatlari	372
<i>Abduvoxidova Mavzuna</i>	Обучение грамматике в условиях коммуникативного подхода	377
<i>Mamadayupova Vasila</i>	Katta yoshdagilarning xorijiy til o'rganishi	381
<i>Azizova Feruza</i>	Raqamli texnologiyalarning til evolyutsiyasiga ta'siri: XXI asrda yozma va og'zaki muloqotning transformatsiyasi	385
<i>Abdullayeva Roxila</i>	Xarakter ifodalovchi birliklarning freym tahlili	389
<i>Yusupova Shahzoda</i>	Suggestiv nutq ta'sirchanligini oshirishda sifatlarning o'rni	393
<i>Mamirova Xayriniso</i>	Ko'p ma'noli so'zlarni qayta ishlashning gibridd modellari	398
<i>Nabiyeva Parvina</i>	Assotsiativ tezaurus: til tasviri va inson ongining modellashtirilishi	405
<i>O'rinova Zarifa</i>	Iqtiboslarning intertekstual tezaurusda aks etishi	410
<i>Rayimjonova Matluba</i>	Rauf Parfi she'riyati leksikasini chastotali lug'at asosida tadqiq qilish muammolari va yechimlari	414
<i>Turobova Nargiza</i>	Ulug'bek Hamdam ijodining lingvopragmatik tahlilida presuppozitsiya	418
<i>Abdullajonova Madina</i>	"Fiziologik xatolar"ni disgrafiyadan farqlash masalasi	424
<i>Pulatova Umriniso</i>	Yoshlar slengining ayrim o'ziga xos hududiy xususiyatlari	428
<i>Imomova Ismigul</i>	Dramatik matnlarda qo'llanilgan barqaror birikmalar va maqollarning intertekstual ohang va mazmunini boyitishdagi roli	435
<i>Arolova Nafisa</i>	Til o'zlashtirishda leksik portlash hodisasi	440
<i>Tursunboyeva Fayiza</i>	Korpus lingvistikasining diniy matnlardagi o'rni	443

<i>Amrullayeva Mohinur</i>	O'zbek tilidagi ayrim fe'l-atvor frazemalarining semantik tasnifi va uslubiy xususiyatlari	450
<i>Mirnosirova Dilbar</i>	Bolalar verbal assotsiatsiyalarining ayrim sintaktik xususiyatlari	454
<i>Aminova Zilola</i>	Darsdan tashqari mashg'ulotlarda o'zga tili o'quvchilarning nutqini o'stirish	462
<i>Muratova Ademi</i>	Multilingualism and bilingualism in turkic-speaking countries: contemporary challenges and development prospects	466
<i>Umurzakova Zuxraxon</i>	Ona tili darslarida interaktiv raqamli resurslarni tatbiq etishning didaktik qulayligi	472
<i>Maxmudjonova Nargizaxon</i>	Tilshunoslarga bog'lab berilgan tomorqa...	477
III SHO'BA. MADANIYATLARARO MULOQOT VA O'ZBEK TILI TARAQQIYOTI		
<i>Uluqov Nosirjon, Solixodjayeva Xavasxon</i>	O'zbek sayillari va ayrim turk bayramlarining etnolingvistik hamda lingvokulturologik tahlili	481
<i>Mirzodjanova Malika</i>	Сравнительный семантический анализ употребления английских “over”, “above” и их таджикских эквивалентов	489
<i>Komilova Gavharoy</i>	Nutq tadqiqida yangi yondashuvlar	484
<i>Pulatova Zamira</i>	Роль межкультурной коммуникации в процессе изучения языков	497
<i>Moldokulova Elina</i>	Сохранение узбекской культурной идентичности через язык и традиционный костюм в эпоху глобализации	501
<i>Yo'ldoshxonov Javohirbek</i>	Микротопонимы как ономастическая реалия: сравнительный анализ ташкента и лондона	505
<i>Abduqodirova Zebo</i>	The role of lingvocultural competence in the translation of specialized ecological texts. (English and Uzbek languages)	509

<i>Otamirzayeva Sug'diyona</i>	Teaching legal english in uzbek context: challenges of terminology	514
<i>Sayfiyeva Komila</i>	Fitonim komponentli o'zbek va ingliz maqollarining madaniyatlararo qiyosiy tadqiqi	521
<i>Madjidova Maftuna</i>	Лингвосоматические единицы которые характерные для арабской культуры	529
<i>Xasanova Sohijamol</i>	Ingliz va o'zbek tillarida "yaxshilik" va "yomonlik" kategoriyalarining lingvokulturologik tahlili	534
<i>Lafasova Mavjuda</i>	Xorij tilshunosligida o'xshatishlar tadqiqi	539
<i>Olimova Mushtariybonu</i>	O'zbek va ingliz xalq maqollaridagi "omad" va "omadsizlik" konseptlarining qiyosiy tahlili	544
IV SHO'BA. O'ZBEK TILINING XORIJDA O'QITILISHI VA O'ZARO HAMKORLIK MASALALARI		
<i>Akalin Ahmet</i>	<i>Kültür Taşıyıcısı Olarak Özbek Dilinin Diplomatik Fonksiyonu</i>	549
<i>Rahmonqulov Abdunazar</i>	O'zbek va tojik tillari interferensiyasi haqida	555
<i>Rafibayeva Nasiba, Mingboyeva Oypari</i>	Лингвистика и страноведческий аспект в преподавании иностранного языка	559
<i>Xakimova Mavzunadjon</i>	Лингвистическое табу и стратегия эвфемизации в таджикском и английском языках	563
<i>Musurmankulova Shaxribon</i>	Turk tiliga xos ayrim frazemalar tahlili	569
<i>Xodjayeva Mashhura</i>	Влияние глобализационных тенденций на методику обучения иностранным языкам	576
<i>Erkaboyeva Havojon</i>	Translation studies and the internationalization of the uzbek language	581

<i>Axmedova Niluzar</i>	Emotsional leksikaning semantik-pragmatik talqini: ingliz va o'zbek tillari misolida	584
V SHO'BA. TIL TARIXI VA TURKIY TILLAR TADQIQOTLARI		
<i>Seyhan Tanju</i>	Ali Şir Nevâyî ve Üslubunda Fiillerin Yeri	589
<i>Abdushukurov Baxtiyor</i>	O'zbek tilining tarixiy takomili va buguni	604
<i>Rahimi Farhad</i>	Nezrali'nin Çağatay Türkçesi Sözlüğünün Yanlışları Üzerine	611
<i>Jafarzade Vahide</i>	Mustafa Zəririn "Siyərün-nəbi" əsəri haqqında bəzi qeydlər	640
<i>Muhammadiyahva Dilafrö 'z</i>	"Boburnoma" parallel korpusini yaratishdagi tarjima tamoyillari	650
<i>Bo'ronov Anvar</i>	Poloves-qipchoq tillari maishiy leksikasi milliy identifikatsiyalash mezoni sifatida	657
<i>Xo'janiyazova Shahnoza</i>	Alisher Navoiyning "Sab' ai sayyor" asaridagi idish-tovoq nomlarining leksik-semantik xususiyatlari	665
<i>Xolmurodova Mushtariy</i>	"Nasoyim ul-muhabbat" asaridagi tibbiy terminlar tahlili	670
<i>Mirzayeva Ulker</i>	Yunan mənəbələrində işlənən Azərbaycan antroponimlərinin leksik-semantik təhlili	676
<i>Babazade Rahshane</i>	Mustafa Zəririn "Yüz hədis və yüz hekayə" əsərində zərflər	684
<i>Yodgorov Hamid</i>	"Qo'noq" umumturkiy leksemasining etimologiyasi	697
<i>O'razova Iqbol</i>	Frazemalar kognitiv semantikaning o'rganish obyektı sifatida	701
<i>Azizzade Turkan</i>	R.O.Şor Yafəs-türk dil əlaqələri haqqında	705
<i>Saygin Muhterem</i>	Klasik Türk Edebiyatının Doğu Sahasında Sevgili İçin Kullanılan Bir İfade Körke Bay (Körkke Bay,	711

	Görge Bay)	
<i>Hamishog'lu Meryem</i>	Türkçenin İlk Sözlüğü Dîvânu Lugâti't-Türk'ten Özbek Türkçesine Bitki Adları	718
<i>Bakirov Qudratillo</i>	Turkiy dunyoda vaqt tushunchasi va uning o'rganilishi	734
<i>Sattorova Shahnoza</i>	O'zbek va turk tillarida bir xil etimologiyaga ega o'simlik nomlarining qiyosiy tahlili	739
<i>Maqsudova Feruza</i>	Muqaddas qadamjo nomlari – onomastika sohasining o'rganish obyekti sifatida	745
<i>Azizova Nilufar</i>	“Devonu lug'otit turk”dagi o'z qatlamga oid ijtimoiy munosabat semali leksemalar	750
<i>O'tkirbek Muhammad Sobir</i>	Arba'in she'rlarda “hayit” so'zining lingvopoetik timsollari	756
<i>Siddiqova Naimaxon</i>	Eskirgan so'zlarning eskirmagan ma'nolari	760
<i>Qasimova Sema</i>	“Kitabi-Dədə Qorqud” matnlərində qadin-kishi müraciət formalarinin üslubi, linqvistik və psixolinqvistik tahlili	766
<i>Turdiyeva Roza</i>	O'zbek, qoraqalpoq va ingliz tillaridagi maqollarda zoonimlarning umumiy va milliy xususiyatlari	774